

HEEMKUNDEKRING - ROSMALEN

Secretariaat:
Postbus 64, 5240 AB Rosmalen

E-mail: info@heemkundekringrosmalen.nl
Website: www.heemkundekringrosmalen.nl

NIEUWSBRIEF – SEPTEMBER 2011

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

In memoriam Arie van de Ven

Het was schrikken toen ik bij thuiskomst van de vakantie het overlijdens-bericht van Arie aantrof. Ik heb, mede namens de Heemkundekring Rosmalen, mevrouw Tessy van de Ven en de kinderen en familie gecondoleerd met dit voor hen dierbare verlies.

Wij zijn Arie heel erg dankbaar voor zijn inzet voor de Heemkundekring Rosmalen. Naast zijn betrokkenheid bij diverse activiteiten (o.a. via het extra aandacht schenken aan de Heilige Birgitta van Zweden en haar volgelingen, alsmede zijn bijdrage aan Boschlogie) heeft hij vanaf mei 1991 tot mei 2002 in het dagelijks bestuur de functie van secretaris vervuld. Tijdens de laatste algemene ledenvergadering heeft hij zich nog aangemeld voor te verrichten diensten. Die mogelijkheid is hem niet meer gegeven. Persoonlijk heb ik de contacten met Arie als erg plezierig ervaren en heb daar erg dankbare herinneringen aan overgehouden.

Zoals uit voorgaande blijkt een verlies voor onze vereniging. Maar dit verlies staat in geen verhouding tot het verlies wat zijn vrouw, kinderen en familie moesten ervaren en verwerken. Ik wens hen allen erg veel sterkte toe bij het verwerken van dit voor hen dierbare verlies.

Rien van Grunsven, voorzitter.

Verhuizingen

In de media hebt U reeds kunnen lezen, dat er wederom ingebroken was en vernielingen aangericht waren in de H.Bernadettekerk in de Maliskamp. Het gevolg van een en ander is geweest, dat het kerkbestuur heeft moeten besluiten om alle gebruikers van de kerk te verzoeken hun spullen te verwijderen. Zoals U wellicht weet had ook de heemkundekring een deel van haar collectie in de H.Bernadettekerk opgeslagen. Het wederzijdse begrip voor de ontstane situatie en de goede verstandhouding tussen kerkbestuur en heemkundekring hebben gezorgd voor een tijdelijke ruimtelijke oplossing voor onze spullen, waarna wederom met vereende krachten van de vrijwilligers een verhuizing heeft plaatsgevonden. Onze bescheiden waren eind augustus uit de H.Bernadettekerk verwijderd.

Tevens wil ik melding maken van het per 1 oktober a.s. in gebruik nemen van een extra ruimte naast onze 'schuilkelder' in Perron-3, waardoor het mogelijk wordt om de bescheiden, die elders in containers zijn opgeslagen, eveneens naar die nieuwe ruimte over te brengen.

Open Monumentendag

Op zondag 11 september j.l. heeft de Heemkundekring Rosmalen wederom deelgenomen aan de Open Monumentendag met als thema dit jaar 'herbestemmingen'. Gezien het thema hebben wij ervoor gekozen de presentatie te houden in Sociaal Cultureel Centrum 'Perron-3' (oude gemeentehuis Rosmalen) en ons heemhuis (schuilkelder) te tonen. Het goede overleg met Perron-3 heeft uiteindelijk geleid tot een 'open dag' waarbij onze heemkundekring prominent aanwezig kon zijn en de andere gebruikers van Perron-3 ook hun medewerking verleenden. De enthousiaste medewerking van Perron-3 bood ons de mogelijkheid om ons breed te presenteren:

- maquettes Dorpsstraat met fotoborden in de Foyer;
- film 'Rondje Rosmalen in de jaren '60';
- documentaire 'Afscheid van de polder';
- bezichtiging verzamelingen en fotoboeken in ons heemhuis;
- Ikzelf heb 2 rondleidingen door het oude gemeentehuis mogen verzorgen, waardoor zichtbaar werd, hoe voormalige gemeentelijke ruimtes omgevormd zijn tot culturele ruimtes.

Het bezoek aan de ‘open dag’ was goed. Wij kunnen met tevredenheid terugkijken op deze dag en content zijn over de samenwerking met Perron-3 en de andere gebruikers.

Rien van Grunsven, voorzitter.

ACTIVITEITEN HEEMKUNDEKRING ROSMALEN HERFST 2011

Voor oktober en november gaan we niet zo heel ver terug in de tijd; 1995. Misschien zegt het U niet meteen iets, maar wel als we zeggen: “Rosmalen... Den Bosch...” Waarschijnlijk hoeft U nu niet lang meer te denken: natuurlijk, de aanloop naar de (door ons niet geplande) samenvoeging. Weet U nog wat er allemaal is gebeurd, gedaan en georganiseerd? Wat er is ondernomen en gestreden voor behoud van ons Rosmalen? In totaal hebben we 4 uur beeld en geluid. Dit willen we graag aan U tonen en zullen dat over 2 avonden gaan verdelen.

Woensdag 19 oktober en woensdag 16 november bent U hiervoor welkom in Perron-3, zaal ‘De Spoorboom’ op de eerste verdieping.

De films beginnen om **19.30 uur**. Er zal tussendoor een kwartiertje pauze gehouden worden. De zaal is open vanaf 19.15 uur.

Entree voor leden is 2 euro, voor niet-leden 4 euro.

December is een te drukke (feest)maand en daarom zijn er dan geen speciale activiteiten.

EN VERDER UW AANDACHT GEVRAAGD VOOR

MAAND VAN DE GESCHIEDENIS

De ‘Maand van de Geschiedenis’ is het grootste historische evenement van Nederland. De hele maand oktober organiseren honderden instellingen en organisaties activiteiten voor een divers publiek. Activiteiten zijn verspreid over heel Nederland, maar er gebeurt ook veel in Brabant. Daartoe verwijzen wij U graag naar <http://maandvandegeschiedenis.innl.nl/page/25025/nl>. 's-Hertogenbosch staat van zondag 2 tot en met zondag 30 oktober stil bij de historie met activiteiten onder de noemen: ‘Ik en wij: Zorg door de eeuwen heen’. Ook voor onze Rosmalense heemkundigen van harte aanbevolen.

Lezing Jheronimus Bosch en het Bosch Research and Conservation Project

Op **zondag 2 oktober** van 14:00 tot 15:00 uur in het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch houdt Matthijs IJssink een lezing met als titel: *Onthullend? Jheronimus Bosch en het Bosch Research and Conservation Project*.

De inventies en innovaties van Bosch tonen ons zaken waarvan we voordat ze door Bosch werden verbeeld niet wisten dat ze konden bestaan: een wezen met een menselijk hoofd, een opengebarsten ganzenei als romp en twee boomstronken als benen, staand in twee roeibootjes. In luttele penseelstreken hangt Bosch een bloedende beer aan een boom en laat een naakte bader in paniek het water uit rennen, omdat een draak het op hem heeft gemunt. Dit soort details zijn vaak minuscule en daarom voor de

museumbezoeker die achter het touwtje moet blijven niet te zien. Wetenschappers documenteren in de aanloop naar 2016, wanneer de 500ste sterfdag van Bosch wordt herdacht, alle schilderijen van Bosch met macrofotografie tot in de kleinste details. Daarbij gaan zij verder dan wat met het blote oog nog is te zien. Stereomicroscopie geeft inzicht in de techniek van Bosch, terwijl met infraroodcamera's onder de verflaag gekeken wordt hoe de schilderijen van Bosch tot stand zijn gekomen. Het *Bosch Research and Conservation Project* maakt daarmee opnieuw zichtbaar wat soms sinds 500 jaar verborgen was. Uitvoerenden: Stichting Jheronimus Bosch 500. Toegang: € 5,-. Inschrijving via kenniscentrum@sm-s.nl Organisatie: Stichting Jheronimus Bosch 500. Website: www.byts.nl

Lezing Lust in de eigentijdse kunst

Op **donderdag 6 oktober** van 14:00 tot 15:00 uur in het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch houdt Rob Perrée een lezing onder de titel: *Lust in de eigentijdse kunst. De Tuin der Lusten* van Jheronimus Bosch heeft Rob Perrée, tot het thema van deze lezing aangezet. Het eeuwenoude schilderij roept allerlei vragen op, waarvan hij er een aantal in deze lezing probeert te beantwoorden. Wat is lust? Klopt zijn eerste indruk dat 'lust' een weinig gebruikt thema is in de kunst van nu? Zo ja, waar ligt dat aan? Was dat in andere tijden anders? Welke factoren spelen een rol bij de keuze voor 'lust' als thema? Religie? De beschikbare media? De invloed van de reclame? De gangbare opvattingen over 'high art' en 'low art'? De kunstkritiek? De invloed van de pornografie? De rol van het internet? De verschillen in perceptie door de tijden en de culturen heen? Klopt het dat er meer 'lustwerken' gemaakt worden door vrouwelijke en homoseksuele kunstenaars? Is daar een verklaring voor? Gaat de niet-westerse kunstenaar anders om met dit thema? Via een lange lijst (geprojecteerde) voorbeelden komen deze en andere vragen in meer of mindere mate aan bod. Het is de bedoeling van Rob Perrée, het publiek zoveel mogelijk direct te betrekken bij de lezing. Uitvoerenden: Stichting Jheronimus Bosch 500. Toegang: € 5,-. Inschrijving via kenniscentrum@sm-s.nl Organisatie: Stichting Jheronimus Bosch 500. Website: www.byts.nl

Lezing Jheronimus Bosch en het gevaar

Op **zondag 9 oktober** van 14:00 tot 15:00 uur in het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch houdt Hans den Hartog Jager een lezing onder de titel: *Jheronimus Bosch en het gevaar*.

Een van de aantrekkelijkste kanten van het werk van Jheronimus Bosch is de onwaarschijnlijke combinatie van gevaar en schoonheid. Daarmee sluiten zijn schilderijen direct aan bij een fascinatie die Hans den Hartog Jager bespreekt in *Het sublieme*, zijn nieuwe boek dat eind september verschijnt. In dit uitgebreide essay bespreekt hij de worsteling in de hedendaagse kunst met het begrip schoonheid en de manier waarop diezelfde schoonheid de afgelopen decennia in de kunst een nieuwe invulling heeft gekregen. Hedendaagse kunstenaars als Olafur Eliasson, Anish Kapoor en Guido van der Werve creëren geen schoonheid meer door hun toeschouwer louter te plezieren en te paaien, maar juist door hem te prikkelen en te confronteren met de grenzen van hun geest – in zekere zin precies wat Bosch ook doet op een schilderij als de *Tuin der lusten*. Is er een verband tussen Bosch en de sublieme traditie? En is juist de heropleving van die traditie ook een reden waarom de fascinatie voor Bosch weer toeneemt?

Lezing over levensverhalen en struikelstenen

Prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld houdt op **10 oktober** in Dorpshuis de Moerkoal (Driezeeg 20 te Middelrode) een lezing over levensverhalen en struikelstenen. Een onderwerp dat in 2011 volop in de belangstelling staat! De lezing vindt plaats in zaal Het Kolleke in dorpshuis De Moerkoal en begint om 20:00 uur. De toegang is gratis, maar een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld.

Lezing Wilbert Schreurs

Op **maandag 17 oktober** van 20:00 tot 22:00 uur in de StadsBIEB, Hinthamerstraat, houdt drs. Wilbert Schreurs een lezing over de Nederlander / Brabander / Bosschenaar en reclame. Aan de hand van de geschiedenis van reclame wordt een beeld geschetst van wat ons aanspreekt: Waar voelen wij ons verbonden mee, wat is typically Dutch, Brabants, Bosch?

Hoe kwamen de schilderijen van Bosch over op zijn opdrachtgevers?

Op **donderdag 20 oktober** om 19:30 uur in het Jheronimus Bosch Art Center [Jheronimus Bosch Art Center](#), Jeroen Boschplein 2, 5211 ML 's-Hertogenbosch verzorgt Thomas Vriens een lezing over de middeleeuwse, wereldberoemde schilder Jheronimus Bosch (circa 1450 - 1516).

Een middeleeuws schilderij is meer dan een versiering van een anders net iets te kale muur. Het is een communicatiemiddel waarbij de kunstenaar vorm geeft aan de boodschap die de opdrachtgever wil verkondigen. De schilder moet dus rekening houden met zijn publiek. Zij moeten het immers kunnen begrijpen. De schilderijen van Jheronimus Bosch zijn niet voor ons bedoeld, maar voor de stedelijke elite van vijf eeuwen geleden. Hoe kwamen de werken op hen over? Begrepen zij dat wat wij vaak zo raadselachtig vinden? Staan wij te ver weg om het te kunnen begrijpen? Deze en andere vragen zal Thomas Vriens beantwoorden tijdens de lezing *de relatie tussen Jheronimus Bosch en zijn publiek*.

H. Cunera op Kaathoven en Berlicum

Op **donderdag 20 oktober** a.s. om 20.00 uur zal heemkundekring 'De Plaets' een lezing verzorgen in Den Durpsherd te Berlicum. Het onderwerp is de H. Cunera en de geschiedenis van de Cunerakapel.

Nico van Doorn heeft uitgebreid studie gemaakt van de Cuneraverering. Hij zal aan de hand van boeiende uitleg, met gebruikmaking van film en lichtbeelden, deze verering weer doen herbeleven en zal de geschiedenis van de bedevaarten en het leven van de heilige Cunera belichten. Iedereen is van harte welkom en de toegang is gratis.

Lezing Jan van Oudheusden

Op **maandag 24 oktober** van 20:00 tot 22:00 uur in het Zwanenbroedershuis houdt Drs. Jan van Oudheusden een lezing naar aanleiding van zijn recente boek 'Verhalen van Brabant': 'Als een lelie tussen doornen' Geschiedenis van de Zwanenbroeders, de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap.

Op 1 november a.s. bestaat de Congregatie van de Zusters van Liefde van Schijndel 175 jaar [1836-2011]

Een uitzonderlijk jubileum dat binnen Schijndel maar ook daarbuiten veel aandacht krijgt. De Congregatie is ook in Rosmalen (Heilig Hart-klooster: 1873-1986) gevestigd en werkzaam geweest. Ter gelegenheid van dit congregatiejubileum is aan amateur-historicus Henk Beijers (ons ook bekend door enkele publicaties in Rosmalla) gevraagd een jubileumboek te schrijven dat door de gemeente Schijndel als cadeau zal worden aangeboden. Een full-color-uitgave van 360 pagina's verlichtigd met heel veel foto's uit het congregatieverleden, dat ook voor belangstellenden te koop zal zijn (zie de website www.heemkundekringschijndel.nl).

Naast de presentatie van een jubileum-boek organiseert Heemkundekring Schijndel op **4, 5 en 6 november** in het Cultureel Centrum 't Spectrum [Steeg 9] te Schijndel een uitgebreide expositie met als openingstijden 10.00 – 18.00 uur. De entree is gratis.

Lezing Kapucijnen

Op **dinsdag 29 november** om 14.00 uur in de Kapucijnenkerk houden de heren Dr. E. Persoons (ere-algemeen rijksarchivaris België en wetenschappelijk medewerker Faculteit Godgeleerdheid KU Leuven) en Prof. Dr. J. Jacobs (emeritushoogleraar Geschiedenis van kerk en theologie aan de Theologische Faculteit Tilburg en de Universiteit van Tilburg) een lezing onder de titel '*Kapucijnen, Vier eeuwen onderweg*'.

In 1611 vestigden de eerste Kapucijnen zich in 's-Hertogenbosch. Dit jaar dus 400 jaar geleden. De huidige gemeenschap aan de Van der Does de Willeboissingel te 's-Hertogenbosch wil komend najaar deze mijlpaal graag vieren middels een aantal activiteiten.

Voorgaande informatie werd o.a. verkregen via de websites van de heemkundeverenigingen te Berlicum, Middelrode, Schijndel en Den Bosch, alsmede de sites 'De Tijdreiziger' en 'maandvandegeschiedenis'.